

ОГЛЯД МЕТОДІВ ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

Сьогодні на перший план для українських підприємств виходять питання забезпечення їх економічної безпеки; виникає проблема створення і реалізації систем забезпечення економічної безпеки, здатної створити умови для зниження рівня загроз діяльності підприємств.

Виділяють загальні та спеціальні заходи безпеки. У розробленні й виконанні загальних заходів економічної безпеки бере участь управлінський персонал й рядові працівники, для яких цей вид діяльності передбачений у посадових обов'язках або є складовою їх роботи, але не є їх основною діяльністю. Основною метою спеціальних заходів є припинення дії загрози на будь-якій стадії її реалізації конфіденційними методами та методами роботи в надзвичайних ситуаціях. Реалізацією спеціальних заходів безпеки займаються працівники, для яких це є предметом діяльності і основною роботою [1, с. 450].

Методи захисту від загроз і нейтралізації їх негативних наслідків можна представити декілька напрямками [1, с. 449; 2, с. 194]:

- методи ухиляння від загроз: відмова від ненадійних партнерів, постачальників; відмова від прийняття ризикованих рішень; відмова від банківських кредитів, якщо кон'юнктура фінансового ринку несприятлива для підприємства тощо;

- методи локалізації загроз: виділення «економічно небезпечних» ділянок; послідовне розукрупнення підприємства;

- методи передачі ризиків від загроз: страхування; пошук гарантів; фінансові гарантії, доручення; внесення до тексту документів спеціальних умов, що зменшують власну відповідальність підприємства при настанні непередбачених випадків чи тих, які передають ризик контрагенту;

- методи компенсації: самострахування за рахунок створення системи резервів; розробка і впровадження системи штрафних санкцій для контрагентів;

активний цілеспрямований маркетинг; боротьба з промисловим шпигунством;

– методи диверсифікації: диверсифікація видів діяльності і зон господарювання; диверсифікація постачальників основних груп товарів та ін.;

– методи лімітування: встановлення відповідних економічних і фінансових нормативів; встановлення максимального розміру сукупних запасів товарів на підприємстві; встановлення граничного розміру використання позикових коштів в обороті; встановлення максимального розміру депозитного внеску, розміщеного в одному комерційному банку та інші.

Кожен з розглянутих методів має свої обмеження в застосуванні. Проте, їх розумне поєднання сприяє зниженню рівня ймовірності настання загрози та рівня її впливу на об'єкт економічної безпеки. Вважаємо, що в сучасних умовах для підприємств найбільш дієвими методами захисту від загроз і їх нейтралізації є їх мінімізація, страхування та диверсифікація. Рівень економічної безпеки підприємства залежить від того, наскільки ефективно її керівництво та спеціалісти будуть спроможні уникнути можливих загроз та ліквідувати шкідливі наслідки окремих негативних складових зовнішнього та внутрішнього середовища. Тобто необхідно вчасно виявити види загроз, визначити джерела їх виникнення; заздалегідь попіклуватися про вибір заходів та методів, що забезпечать виявлення ризикованої ситуації та ліквідацію її причини на самому початку. При виборі методів та шляхів нейтралізації негативного впливу факторів загроз та небезпек обов'язково треба враховувати багатогранність складових економічної безпеки підприємства і специфіку роботи галузі, в якій працює підприємство.

Список використаних джерел

1. Волкова М. Н. Функциональные направления службы безопасности предприятия / М. Н. Волкова // Социально-экономические науки и гуманитарные исследования, 2015. – № 4. – С. 144–147.

2. Донець Л. І. Обґрунтування господарських рішень та оцінювання ризиків / Л. І. Донець, О. В. Шепеленко, С. М. Баранцева та ін. – К. : ЦУЛ, 2012. – 472 с.